

PORADNIK SPÓŁDZIELNI

Przedpłata wynosi
3 zł kwart.
Cena ogłoszeń:
Wiersz petyt. 4-lin.
30 groszy.

DWUTYGODNIK DLA SPRAW SPÓŁDZIELCZYCH.
ORGAN
UNJI ZWIĄZKÓW SPÓŁDZIELCZYCH W POLSCE
wychodzący zamiast czasopism

Wydawca:
Unja Związków Spółdziel-
czych w Polsce.
Poznań, plac Wolności 18.
Redaktor: Rus Kuztalan.

„Poradnik Spółdzielni“ „Poradnik Spółdzielni Kredytowych“ „Siła“ „Odrodzenie“.

Nr. telefonów: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce 4321, 2056, 2183, 2184; Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu — 3489

Wszelkie przesyłki należy adresować: Do Redakcji: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce. — Poznań pl. Wolności 18.

Do Administracji: Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu, pl. Wolności 18. Konto czekowe: Poznań P. K. O. nr. 206 013.

„Narody, które nie umieją pracować i oszczędzać, znikną z powierzchni ziemi“.

POZNAŃ

*

WARSZAWA

*

LWÓW

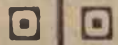
*

KRAKÓW.

Spis rzeczy: Obwieszczenia. — Działalność kredytowa Banku Polskiego. — Przyczyny wyższości cen zboża na rynku wszechświatowym. — Ustawa w przedmiocie opłat stempowych. — Bilans otwarcia w Spółdz. kredytowych. — W sprawie przerachowania wkładów oszczędnościowych w Spółdzielniach. — W sprawie protestu weksli przez funkcjonariuszów pocztowych. — Walne Zgromadzenie Hurtowni Spółek Spożywców w Poznaniu. — Dzień spółdzielczości w Polsce. — Dywidenda za akcje Banku Polskiego. — Z naszego ruchu spółdzielczego. — Książki nadesłane. — Sprawy bieżące. — Skrzynka redakcji. — Wiadomości. — Sprawozdania Związkowe. — Przegląd czasopism. — Nasze nowe wydawnictwa. — Zmiany osób. — Ogłoszenia. — Rejestr spółdzielni. — Walne Zgromadzenia. — Bilanse.

OBWIESZCZENIA.

Szanownym Spółdzielniom podajemy do wiadomości, że nakładem naszej Spółdzielni Wydawniczej ukazał się podręcznik, napisany przez Marcelego Scheffsa, „O wekslach i czekach“, opracowany dla użytku praktycznego. Polecając go Szanownym Spółdzielniom, zwracamy uwagę na ogłoszenie na stronie 99, zawierające bliższe szczegóły.

Zarząd U. Z. S.

Działalność kredytowa Banku Polskiego

Najbardziej przekonującym dowodem udania się reformy skarbowej i walutowej jest przede wszystkim Bank Polski, który w pierwszym okresie swego istnienia, powierzone mu zadania finansowe spełnił nadzwyczaj pomyślnie, dając gospodarstwu społecznemu i państwowemu trwałą miarę wartości, umożliwiającą przejście ze stanu zupełnego chaosu do stanu normalnej gospodarki ekonomicznej, opartej na zasadach racjonalnej kalkulacji.

Przez zastosowanie umiejętnej i przezornej polityki finansowej, Bank Polski zdołał szczęśliwie odeprzeć wszelkie ataki, skierowane przeciwko nowemu naszemu pieniądzu i utrwalić jego byt, a przez to umożliwić państwu zrównoważenie budżetu oraz zaprowadzenie ładu i porządku w stosunkach społeczno-gospodarczych.

Bez złotej waluty i bez Banku Polskiego, który powoli, lecz stopniowo zasila rynek pieniężny banknotami o trwałej wartości, państwo nie mogłoby usunąć ze swego budżetu 686,6 milionów złotych wykazanego w roku 1923 deficytu, a życie gospodarcze uległoby takiej demoralizacji, że nie byłoby zdolne do istnienia w normalnych warunkach.

Przeprowadzona w dość szybkim tempie sanacja walutowa, musiała wywołać przeżywanie obecnie ciężki, lecz dla dalszego rozwoju stosunków, konieczny kryzys gospodarczy, powodujący słuszny upadek organizmów słabych, a utrwalanie się na stałe organizmów zdolnych do egzystencji w najbardziej ciężkich warunkach ekonomicznych.

Bank Polski w miarę możliwości, na jaką zezwala mu zasady racjonalnej polityki emisyjnej, zasila rynek pieniężny dość wydatnie. O stopniowym nasycaniu rynku pieniężnego środkami obrotowymi, świadczy fakt, że wartość znaków pieniężnych wzrosła w ciągu ubiegłego roku sześciokrotnie, albowiem w dniu 31 grudnia 1923 r. było w obiegu tylko 103,3 miliony zł, czyli około 4,— zł na jednego mieszkańca, a w dniu 31 grudnia 1924 r. wartość pieniędzy obiegających wzrosła do wysokości 675,8 milionów zł, czyli, że na jednego mieszkańca przypadało ca. 24,— zł.

Nie jest to wiele w stosunku do zapotrzebowania, lecz zważywszy, że działalność Banku Polskiego obejmowała w dniu 31. 12. 24 r. zaledwie 8-miesięczny okres, mniemać należy, że jeżeli dalszy rozwój odbywać się będzie w tem samym tempie, to już w niedługim czasie dojdziemy do względnie pomyślnych rezultatów i, że w znacznej mierze usunięty zostanie, poważnie dziś przez sfery gospodarcze odczuwany brak gotówki, utrudnia-

jący rozwój zdrowych organizmów gospodarczych, które szczęśliwie obecny kryzys przetrwały.

W miarę stopniowego nasycania rynku środkami pieniężnymi, zauważa się niezmiernie pomyślny objaw wzrostu wkładów oszczędnościowych w bankach, mimo tego, że poszanowanie pieniądza i czynienie oszczędności nie stało się jeszcze zjawiskiem powszechnym, któremu stanie się prawdopodobnie dopiero po przywróceniu zaufania szerokich warstw społeczeństwa do instytucji kredytowych i po ustaniu tezauryzacji pieniędzy w skrytkach domowych, co już dzisiaj w szerokich masach jest stosowane. O wzroście wkładów świadczy tabela, zestawiona na podstawie obliczeń dla 43 banków, należących do Związku Banków w Polsce.

W tysiącach złotych		
	31. 1. 1924 r.	31. 10. 1924 r.
Wkłady terminowe	670,—	21 701,—
Rachunki członków	15 479,—	127 528,—
Korespondenci „Loro“	5 406,—	26 633,—
Razem wkłady	21 555,—	175 862,—

Podobny wzrost wkładów oszczędnościowych uwidocznił się w P.K.O, gdzie w końcu kwietnia 1924 r. było złożonych 1,9 milionów zł; w końcu grudnia 1924 r. suma ta wynosiła już 7,5 milionów złotych. Wkłady na rachunkach czekowych wzrosły w tym samym czasie z 24,1 milionów zł do 37,5 milj. zł.

Również w Spółdzielniach kredytowych wkłady oszczędnościowe wzrosły przeszło dziesięciokrotnie, mimo tego, że spółdzielnie nie są w stanie przeprowadzić waloryzacji wkładów dawniejszych, doszczętnie przez dewaluację zniszczonych.

Wobec tak znikomych, choć w porównaniu z rokiem 1923, już bardzo poważnych wkładów, banki nie są w możności z własnych zasobów dostatecznie finansować zapotrzebowań kredytowych gospodarstwa krajowego i dlatego jeszcze prawdopodobnie przez długi okres czasu Bank Polski będzie jedynym źródłem kredytu, potrzebnego dla egzystencji naszych warsztatów wytwórczych.

Z tych względów działalność kredytowa Banku Polskiego szczególnie interesuje sfery gospodarcze, które bez pomocy Banku Polskiego nie zdołałyby podtrzymać swej egzystencji. Specjalnie ważnym jest zagadnienie, czy i dlaczego Bank Polski, jako naczelną instytucja emisyjna, nie może szybciej zwiększać ilości gotówki i jak rozdzielane są kredyty w stosunku do poszczególnych dzielnic i gałęzi gospodarczych.

Nie wdając się w szczegółową analizę zasad polityki emisyjnej, przypomnieć musimy, że głównym zadaniem Banku Polskiego jest utrzymanie stałego kursu złotego. W tym celu Bank Polski dokłada wszelkich starań, aby pokrycie wypuszczonych banknotów w złocie było stale wyższe, niż tego wymaga statut oraz, aby ilość weksli, jako dalszego pokrycia dla banknotów, w stosunku do zapasów złota była utrzymana na pewnym stałym poziomie.

Wzgląd na kurs złotego nie pozwala zatem Bankowi Polskiemu zwiększać dowolnie emisji banknotów, aczkolwiek doceniając potrzeby gospodarcze, Bank stara się o stałe zwiększanie swego

zapasu złota, gdyż tylko wówczas ma możliwość zwiększania emisji.

W dniu rozpoczęcia czynności Banku Polskiego, zapas walorów, służących jako pokrycie wypuszczonych biletów, wynosił 249,5 milionów zł, z czego 70,3 w złocie i 179,2 w walutach i dewizach. Do końca roku ubiegłego zapas złota podniósł się do sumy 103,3 milionów złotych, czyli o 33 miliony złotych, a zapas walut i dewiz wzrósł do sumy 253,6 milionów złotych, czyli o 74, 4 miliony złotych, tak, że ogólny zapas złotego pokrycia składał się w końcu ubiegłego roku w 71,1% z walut i dewiz i w 28,9% ze złota.

Widocznym jest przeto, że polityka kredytowa Banku Polskiego nie była zależną jedynie od stanu zapotrzebowania, lecz przede wszystkim od zapasów pokrycia kruszcowego.

Pokrycie znajdujących się w obiegu w końcu roku 1924 banknotów na sumę 550.873.960,— zł, składało się z następujących pozycji:

Zapas złota	103 362 870,34
Zapas walut	25 091 657,61
Zapas dewiz	228 990 086,22
Razem zł	357 444 614,17

Ponadto:

Weksle	256 954 853,22
Kupony	35 031,49
Polskie monety	27 543 698,—
Skarb Państwa	20 770 969,93
Razem pokrycie zł	672 759 166,81

a więc o 111.875.206,81 zł ponad normę ustawową, co świadczy o nadzwyczaj mocnym ufundowaniu naszej waluty, do której można mieć pełne zaufanie.

Mimo tych, zupełnie umotywowanych, ograniczeń emisyjnych, kredyty w Banku Polskim wzrosły z 92,4 milionów zł w dniu 28. 4. 1924 r. do sumy 315,6 milionów zł w dniu 31. 12. 1924 r.

Na poniżej podanej tabeli uwidocznione jest, w jakiej mierze poszczególne gałęzie przemysłu z kredytu korzystały.

Stan z dnia 31. 12. 1924 r.

	W milionach złotych	%
Banki	134,0	42,5
Przemysł węglowy	21,6	6,9
„ naftowy	4,0	1,3
„ górniczo-mineralny	3,9	1,2
„ hutniczy	18,5	5,9
„ metalowy	5,0	1,6
„ maszynowy	8,1	2,5
„ budowlany	0,6	0,2
„ włókienniczy	35,0	11,1
„ chemiczny	16,2	5,1
„ garbarski	3,7	1,2
„ papierniczy	3,3	1,1
„ graficzny	1,4	0,5
„ drzewny	2,6	0,8
„ pozostały	4,1	1,3
Przedsiębiorstwa rolnicze	8,4	2,6
Cukrownie	25,7	8,1
Gorzelnie	10,5	3,3
Spółdzielnie spożywcze	2,5	0,7
Kredyty aprowizacyjne	3,0	1,0
Przedsiębiorstwa handlowe	3,6	1,7

O zmianach rozdziału kredytów w ostatnich trzech latach dla kilku poszczególnych gałęzi, przekonywuje nas następująca tabelka:

	1922 r.*)	1923 r.*)	1924 r.**)
	%	%	%
Institucje kredytowe	52,0	14,8	42,5
Cukrownie	12,0	0,1	8,1
Gorzelnie	1,0	0,6	3,3
Przemysł chemiczny	0,9	3,4	5,1
„ papierniczy	0,2	1,0	1,1
„ garbarski	1,0	1,4	1,2
„ naftowy	1,8	1,7	1,3
Przedsiębiorstwa rolnicze	2,1	0,4	2,6
Przedsiębiorstwa handlowe	1,9	2,1	1,1
Przemysł włókienniczy	22,0	50,6	11,1

Z powyższych zestawień można zauważyć, że kredyty w Banku Polskim w roku 1924 były rozdzielone daleko racjonalniej, niż w latach ubiegłych, że zaniechano specjalnego uprzywilejowania przemysłu łódzkiego i, że poważnie zwiększono kredyty dla instytucji rolniczych i kredytowych, które wszak otrzymany kredyt redyskontowy rozdzielają między wiele różnorodnych dziedzin życia gospodarczego i między tych, którzy z bezpośredniego kredytu w Banku Polskim korzystać nie mogą. Wymienione gałęzie korzystają z bezpośredniego kredytu w Banku Polskim, a prócz tego korzystają również z kredytu za pośrednictwem banków.

Obroty ważniejszych Oddziałów Banku Polskiego były następujące:

	Ogólny obrót***) w złotych	Kredyty wekslowe w złotych	Kredyty zastawowe w złotych
1. Warszawa	2 042 085 990	319 480 052,	40 518 415
2. Katowice	171 989 369	84 699 868,	4 800,
3. Poznań	163 033 692	122 140 464,	2 862 800,
4. Łódź	165 982 948	147 685 184,	500 807,
5. Lwów	93 185 846	64 825 875,	219 568,
6. Kraków	106 461 410	48 869 589,	392 400,

Terytorjalnie kredyty wekslowe, udzielone w ciągu r. 1924, rozdzielone były w ten sposób, że na b. zabór rosyjski przypadło 609.685.498,23 złotych — 58,1%;

na b. zabór pruski przypadło 275.256.273,94 zł, czyli 26,2%.

na b. zabór austriacki przypadło 165.503.260,53 złotych, czyli 15,7%.

I w tej dziedzinie odnoszącej się do ogólnej sumy kredytów udzielonych w ciągu roku 1924, rozdział kredytów między poszczególne dzielnice odbywał się w Banku Polskim zgodnie ze stanem uprzemysłowienia, wzgl. wydajności produkcyjnej poszczególnych dzielnic, bez specjalnego uwzględnienia potrzeb kredytowych Warszawy i Łodzi, jak to miało miejsce w roku 1923, kiedy to przemysł włókienniczy zabierał 50% wszystkich kredytów.

Podane przez nas na podstawie sprawozdania Banku Polskiego cyfry winny przekonać szerokie warstwy naszego społeczeństwa, że waluta polska na mocnych utworzona została podstawach i, że władze Banku Polskiego administrują nią bardzo roztropnie i zgodnie z faktycznymi potrzebami gospodarzami poszczególnych dzielnic kraju.

Zasługę utworzenia Banku Polskiego przypisać należy wszystkim sferom i warstwom społeczeństwa polskiego, które przyczyniły się do zebrania kapitału zakładowego Banku. Zasługa jest tem większa, że Bank Polski udało się zorganizować własnymi wysiłkami, bez pomocy obcej.

*) P. K. K. P. **) Bank Polski.

***) dyskonto weksli, pożyczki zastawowe, dowody inkasowe, dywizy, waluty, kupony, przekazy i wpłaty.

Stomiljonowy kapitał akcyjny Banku Polskiego, podzielony na jeden milion akcji po sto złotych każda, znajduje się w posiadaniu 67.649 akcjonariuszów. Akcje Banku Polskiego zostały rozebrane przez:

Ministerstwo Skarbu (chwilowo)	108 194	akcyj	—	10,8 ⁰ / ₀
Bank Gospodarstwa Krajowego	6 997	„	—	0,7 ⁰ / ₀
Banki akcyjne i prywatne	136 698	„	—	13,7 ⁰ / ₀
Spółdzielnie kredytowe	12 133	„	—	1,2 ⁰ / ₀
Inne spółdzielnie	8 340	„	—	0,8 ⁰ / ₀
Przemysł	381 993	„	—	38,2 ⁰ / ₀
Syndykaty rolnicze, Związki ziemian, Kółka rolnicze i rolnicy	79 777	„	—	8,0 ⁰ / ₀
Handel, transport i ubezpieczenia	103 732	„	—	10,4 ⁰ / ₀
Miasta i gminy	16 377	„	—	1,6 ⁰ / ₀
Komunalne Kasy Oszczędności	4 393	„	—	0,4 ⁰ / ₀
Urzednicy i wojsko	126 952	„	—	12,7 ⁰ / ₀
Różni	15 114	„	—	1,5 ⁰ / ₀

Terytorjalny przydział akcjonariuszów jest następujący:

były zabór rosyjski	37 123	akcjonariuszów	—	609 468	akcyj
„ „ pruski	16 426	„	—	281 090	„
„ „ austriacki	13 828	„	—	103 967	„
zagranicą	272	„	—	5 475	„

W ważniejszych Oddziałach zebrano:

W Warszawie	566 289	akcyj
W Łodzi	107 801	„
W Poznaniu	70 267	„
W Lwowie	41 860	„
W Krakowie	22 768	„

Na zakończenie należy nadmienić, że w władzach Banku Polskiego do spółdzielców zaliczyć można: Prezesa Banku Polskiego p. Stanisława Karpińskiego oraz dr. Kazimierza Bajońskiego, Zygmunta Chrzanowskiego, Romualda Mielczarskiego i dr. Włodzimierza Seydlitz, członków Rady Nadzorczej wzgl. ich zastępców. Również dodać należy, że naczelnym dyrektorem Banku Polskiego jest były dyrektor Banku Związku Spółek Zarobkowych p. dr. Władysław Mieczkowski, znany spółdzielczości polskiej na terenie ziem byłego zaboru pruskiego.

Pierwsze sprawozdanie naszej naczelnej instytucji pieniężnej powinno zachęcić społeczeństwo do wyteżonej pracy i oszczędności, w celu możliwie rychłego uruchomienia wszelkich rodzajów kredytu, przedewszystkiem długoterminowego kredytu hipotecznego. Jedno źródło kredytów wekslowych, którym jest obecnie Bank Polski, żadną miarą wystarczyć nie może, a oglądanie się na pożyczkę zagraniczną nie powinno odciągać uwagi społeczeństwa od sprawy odbudowy zniszczonej oszczędności, ku czemu sprzyja najzupełniej nasza złota i trwała waluta, emitowana przez Bank Polski.

A. Nowakowski.

Przyczyny zwyżki cen zboża na rynku wszechświatowym.

Zwyżka cen zboża wywarła na życie gospodarce świata tak silny i decydujący wpływ, że stanowi to przewrót w stosunkach produkcyjnych przemysłu i rolnictwa. Wątpić należy jednak, czy tegoroczny bardzo względny nieurodzaj na rynku wszechświatowym jest główną przyczyną zwyżki. Podajemy poniżej cyfry oświetlające ilość zbiorów. Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie wykazuje następujące liczby ogólnych światowych zbiorów zboża:

W milionach centnarów
metrycznych

Pszenica	1924/25 r.	1923/24 r.
Europa (23 kraje)	271,8	312,1
Kanada i Stany Zjednoczone	306,8	342,9
Argentyna	51,8	67,2
Azja (5 krajów)	109,3	112,6
Afryka Południowa (4 kraje)	22,3	29,1
	762,0	863,9

Zyto

Europa (22 kraje)	167,1	208,9
Kanada i Stany Zjednoczone	20,4	21,9
	187,5	230,8

Jęczmień

Europa (23 kraje)	106,1	123,4
Kanada i Stany Zjednoczone	63,1	59,9
Azja (4 kraje)	24,1	23,2
Afryka Południowa (4 kraje)	17,8	23,—
	211,1	229,5

Owies

Europa (22 kraje)	208,3	225,7
Kanada i Stany Zjednoczone	283,9	275,6
Azja i Afryka (4 kraje)	3,0	4,8
	495,2	506,1

Zebrano w roku

1923/24 w stosunku do lat 1918/19—1922/23

pszenicy	88,2 ⁰ / ₀	101,2 ⁰ / ₀
żyta	81,2 ⁰ / ₀	93,1 ⁰ / ₀
jęczmienia	91,5 ⁰ / ₀	103,8 ⁰ / ₀
owsa	97,8 ⁰ / ₀	111,3 ⁰ / ₀

plonów ówczesnych.

Australji i Rosji nie objęto tym zestawieniem.

W Australji wynosił ogólny sprzęt zboża	1922 r.	12,6	w mil.
"	"	15,6	kwart.
"	"	20,—	"

Z powyższych cyfr wynika, że w stosunku do roku zeszłego zbiory tegoroczne są bez porównania mniejsze. Jednakże, w stosunku do przeciętnych zbiorów lat minionych, są one nawet dobre, mimo znacznego wzrostu spożycia wszechświatowego.

Co do Indji niema jeszcze bliższych wiadomości. Żniwa są tam podobno bardzo dobre, czego dowodem jest w pewnej mierze fakt, że w początku stycznia r. b. w jednym tylko tygodniu załadowano do Europy 123 000 kwarterów (kwarter = 8 buszli) pszenicy. W roku zeszłym natomiast Indje nie miały żadnego wogóle eksportu.

Należy zaznaczyć, że rok 1923/24 był pod względem produkcji rekordowy, wobec czego we wszystkich krajach pozostały bardzo znaczne zapasy z roku minionego. W stosunku do innych przeciętnych lat zbiory tegoroczne były przeciętnie dobre.

Sądzić można, że obecnie doszliśmy prawdopodobnie do kresu zwyżki cen zboża. Dlatego nie od rzeczy będzie zastanowić się nad jej przyczynami.

W ostatnich latach wytworzyła się w rolnictwie amerykańskim bardzo silna fronda przeciw stronnictwu tak demokratycznemu jak i republikańskiemu. Będąc u władzy, tolerowano bezustanną zwyżkę wytworów przemysłowych, przedrażniających koszty produkcyjne rolnictwa przy równoczesnym spadku cen płodów rolnych. Ponadto rabunkowa gospodarka rolnictwa amerykańskiego spowodowała wyjałowienie ziemi, co wywołało i spadek plonów, wobec tego położenie farmerów nie było godne pozazdroszczenia. Ilość ziemi pod

ługiem zaczęła się zmniejszać, a farmerzy przystąpili do założenia własnego stronnictwa politycznego, celem obrony swych interesów gospodarczych. Faktycznie many tego roku nieurodzaj w pewnej mierze, jednakże rozmiar jego został wyolbrzymiony nadmiernie. Postanowiono nie rzucać zbyt wielkich ilości zboża na rynek, lecz przeciwnie, przez szczupłe zaopatrywanie rynku, doprowadzić do możliwie najwyższego poziomu cen. Plan ten był dobrze obmyślany. Postronni spekulanci dokonywali olbrzymich zakupów i magazynowali ogromne zapasy zboża, wskutek czego ceny poszły niepomiernie w górę.

Konsumcja zboża, jak wogóle artykułów niezbędnych do życia, jest bardzo nieelastyczną. Znaczy to, że w razie znacznego podrożenia takich artykułów, mimo to spożycie nie spadnie poniżej pewnej normy wymaganej do egzystencji. Jeżeli np. chleb podrożeje 3 lub 4-krotnie, wówczas ludzie ubożsi poczną niewątpliwie jeszcze bardziej oszczędzać. Jednakże chleb spożywać będą w pewnej ilości stale bez względu na dysproporcję zarobków i cen. Natomiast podrożenie trzy lub cztero-krotnie np. wyrobów jedwabnych spowodować może prawie zupełny zanik popytu.

Obecnie nastąpiła zniżka pod wpływem przyczyn, które są chwilowo silniejszemi, niż powody do dalszej zwyżki. Okazało się, że nieurodzaj żyta nie jest tak wielki, jak ogólnie twierdzono, w szczególności w krajach, które najwięcej żyta konsumują, jak np. w Niemczech i w krajach Skandynawskich. Nieurodzaj w Rosji zaś nie przyczynił się do tak znacznych zakupów przez Rząd Sowiecki, jakby tego wymagała potrzeba, a to z powodu, że Rosja nie chce wydawać pieniędzy na import zboża. Co do pszenicy jako poważni konkurenci wystąpiły kraje, które dotąd nigdy zboża nie eksportowały, t. j. Indje i Australja. Francja, która dużo pszenicy importowała, pokryła przeważnie swe zapotrzebowanie w swych kolonjach północno-afrykańskich.

Ilości zboża ładowanego w Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie z przeznaczeniem do Europy poczęły się już zmniejszać z początkiem stycznia r. b. Wzrastały natomiast niepomiernie ładunki z Australji i Indji. W ostatnich dniach zwyżkę podtrzymały, zresztą stosunkowo nieznaczne zakupy maki żytniej przez Rosję Sowiecką, sięgające do ca. 100 000 ton.

Czy nie doczekamy się znowu dalszej zwyżki — trudno powiedzieć. Spekulanci postronni mogą rzucić na rynek nagromadzone dawno już zapasy bez strat poniżej ceny giełdowej. Tak np. w Londynie były zamagazynowane następujące ilości pszenicy:

	1 stycznia 1923 r.	10 160	kwarterów
	1 stycznia 1924 r.	90 000	"
Liverpool i Manchester	1 stycznia 1923 r.	181 177	"
"	1 stycznia 1924 r.	471 377	"
Glasgow	1 stycznia 1923 r.	43 646	"
"	1 stycznia 1924 r.	75 877	"

Znany jest fakt, że z momentem nastąpienia baissy uwidaczniają się zawsze wielkie zapasy, a chęć kupna maleje. Nic dziwnego, że ceny zboża na giełdzie w Chicago w pierwszej połowie lutego wykazały raptowną tendencję zniżkową. Rząd amerykański, który dłuższy czas popierał dążenia gospodarcze rolnictwa na punkcie polityki cen, ostatnio pod wpływem fermentu w warstwie robotniczej, żądań podwyżki płac i grożącego zastojem w przemyśle, zagroził szeregiem zarządzeń.

Jednakże zarządzenia te nie działałyby wcale, gdyby zwyżka nie była spowodowaną więcej przez machinacje spekulacyjne, niż przez rzeczywisty brak zboża na rynku wszechświatowym.

Jak daleko niżka się rozwijać będzie w dalszym ciągu — niewiadomo. Przyszłe żniwa wydadzą, niewątpliwie większe zbiory. Tak np. we Francji zwiększył się obszar zasiewu pszenicy o ca. 200 000 ha.

Należałoby jeszcze omówić na tem miejscu sprawę jęczmienia. W zasadzie niema braku jęczmienia w roku bieżącym na rynku wszechświatowym. Przeciwnie sprzęt tegoroczny jest wielki, choć jakościowo lichey. Ponieważ większe ilości, szczególnie gorszych gatunków zużyto na paszę, a jęczmienia rzeczywiście browarnego niema zbyt wiele, przeto nastąpiła i tutaj silna zwyżka, choć nie w tej mierze, jak w innych gatunkach zboża. Mimo zmniejszenia się konsumpcji piwa nawet stosunkowo nie wielkie ilości jęczmienia browarnego znajdują z trudnością tylko zbyt na rynku wszechświatowym. Grochy zaś z powodu, że w tym roku wcale mrozów nie mieliśmy, nie znajdują wogóle nabywców, a olbrzymie zapasy, zakupione i składowane w portach, także i w Gdańsku, ulokują się chyba po cenach niezmiernie niskich. Wysokie ceny na owies i jęczmień spowodowały zwyżkę cen grochu, na paszę i płatków ziemniaczanych, które kupowały chętnie kraje hodujące bydło.

Niewątpliwie i w Polsce nastąpi prędzej czy później niżka cen zboża. Napływ mąki amerykańskiej obniży ceny, choćby rolnictwo ofiarowało nadal małe ilości zboża. W interesie Polski nie leży jednakowoż, by ceny zboża zbyt nisko spadły. Polska będzie mogła się tylko rozwinąć, gdy warto będzie intensyfikować gospodarstwa i zastosowywać ulepszenia uprawy, w szczególności zaś, gdy używanie nawozów sztucznych w znacznej mierze będzie się rentowało.

Niestety w latach minionych byliśmy świadkami upadku tej tak ważnej gałęzi produkcji. Oby rok terażniejszy stanowił przełom stosunków pod tym względem. Na spadek cen, w stosunku do lat 1921 i 1923, nie zanosi się w najbliższym dziesiątku lat. Dopóki w Rosji panować będzie komunizm, dopóty wykluczony jest poważny eksport zboża z Rosji. Stany Zjednoczone, Kanada i Argentyna nie mogą dziś produkować tak tanio jak niegdyś, a konkurencję Indji i Australji hamują w znacznej mierze olbrzymie frachty. Konsumcja zboża, w skutek zwiększenia się liczby ludności i ponownego wzrostu zamożności, będzie wzrastać stale. Czynniki te przeszkodzą powrotowi cen, które wywierały tak fatalne wpływy na najważniejszą gałąź produkcji w Polsce, t. j. rolnictwo.

Przewrót na rynku wszechświatowym zbożowym może stać się zbawieniem gospodarczem Rzeczypospolitej, a w szczególności dzielnicy zachodniej, która najwięcej jest zagrożona upadkiem kultury.

Dr. Stefan Goldmann.

Ustawa w przedmiocie opłat stemplowych, które mają płacić spółdzielnie.

W Dz. Ustaw nr. 1 poz. 2 z roku bieżącego ogłoszoną została Ustawa dnia 11 grudnia 1924 r. w przedmiocie opłat stemplowych, które płacić mają spółdzielnie. Ustawa ta wchodzi w życie

z dniem 1 kwietnia rb. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Poszczególne przepisy tej Ustawy przedstawiają się następująco:

I. Oplata od umów o przystąpienie do Spółdzielni lub o zwiększenie udziałów.

Spółdzielnie są obowiązane uiszczać co rok w ciągu dwóch miesięcy po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego przez Walne Zgromadzenie opłatę stemplową w wysokości 2% od sumy wpłat na udziały, dokonanych w ubiegłym roku obrachunkowym. Za wpłaty na udziały uważa się również kwoty przypadające członkowi z tytułu podziału zysków, a zaliczone na poczet jego niepełnych udziałów. Jeśli Walne Zgromadzenie nie odbyło się w terminie przez statut oznaczonym, to powyższą opłatę stemplową należy uiszczyć w ciągu dwóch miesięcy po upływie owego terminu*).

Spółdzielnie obliczają opłatę i wnoszą ją do Kasy Skarbowej bez poprzedniego wymiaru urzędowego.

Z dniem 1 kwietnia tracą moc obowiązującą na terenie byłej dzielnicy austriackiej postanowienia dotychczasowe o tak zwanej należytości od statutowej, a na terenie byłej dzieln. pruskiej postanowienia o opłatach stemplowych od kapitału udziałowego spółdzielni przy jej zakładaniu.

Art. 2. jednakże znacznie łagodzi postanowienia art. 1. Spółdzielnia bowiem nie podlega opłacie od wpłat na udziały, jeśli według swego statutu może tylko ze swymi członkami zawierać umowy, wchodzące w zakres jej działalności podstawowej, lub w prawdzie rozciąga swą działalność również na osoby, nie będące członkami, ale przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty przekazuje w całości do funduszu zasobowego, lub innego funduszu, który według statutu nie podlega podziałowi między członków.

Zawieranie umów z nieczłonkami nie uchyla prawo do uwolnienia, jeśli umowy te są działaniami pomocniczymi, bez których nie dałyby się spełnić zadania podstawowe. Nie wykluczają zatem uwolnienia n. p.: zakupywanie towarów przez Spółdzielnię Spożywców, lub przez spółdzielnię, której zadaniem jest dostarczanie członkom surowców, narzędzi i t. p., zakupywanie materiałów budowlanych przez spółdzielnię budowlaną, sprzedawanie nieczłonkom towarów, dostarczanych spółdzielni rolniczej lub magazynowej przez jej członków, albo towarów, wytworzonych przez spółdzielnię przemysłowo-wytwórczą, przyjmowanie od nieczłonków wkładów pieniężnych lub lokowanie w bankach funduszy zbędnych.

Spółdzielnia nie traci uwolnienia na skutek czynności, które wykonywa jako pełnomocnik innej osoby, np. na skutek zajmowania się sprzedażą obligacji Państwa Polskiego, realizacji przekazów, wyjednywanie pożyczek w bankach państwowych oraz wypłacanie w ich imieniu sum pożyczkowych dłużnikom i t. p.

Uwolnienie od opłaty stemplowej ustaje z dniem, w którym spółdzielnia działalność swą przestała dostosowywać do powyższych zastrzeżeń.

*) Ponieważ ustawa obowiązuje dopiero od 1. kwietnia rb., opłata uiszczoną zostanie pierwszy raz przez spółdzielnie, mające rok obrachunkowy od 1 lipca do 30. czerwca tylko od wpłat dokonanych, lub kwot dopisanych do udziałów w ciągu drugiego kwartału r. b. Natomiast spółdzielnie, których rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy, opłatę tę uiszczą pierwszy raz za 3 kwartały r. b.

II. Opłaty od obligów i weksli.

Opłata od obligów (rewersów), stwierdzających otrzymanie pożyczki od Spółdzielni wynosi 1% sumy pożyczki. Jeżeli jednak pożyczki udzieliła instytucja drobnego kredytu, opłata od obligów wynosi 0,3%. Za instytucje taką uważa się spółdzielnię, której podstawowym zadaniem statutowym jest udzielanie członkom pożyczek, oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, dopóki wysokość kredytu, udzielonego jednej osobie, nie przewyższy kwoty, którą określi rozporządzenie*).

Minister Skarbu może zezwolić poszczególnym spółdzielniom, celem uiszczenia opłaty od obligów, jak również opłat stemplowych od weksli, na kasowanie znaczków stemplowych na obligach, na wekslach przekazowych (prima) wystawionych przez spółdzielnię, oraz na wekslach własnych (sola), płatnych na rzecz spółdzielni lub na jej zlecenie. Minister Skarbu określi, w jakim terminie i w jaki sposób kasowanie ma być dokonane. Zezwolenie takie może być każdego czasu odwołane.

III. Dokumenty, nie podlegające opłacie**).

Opłatom nie podlegają:

- a) dokumenty, stwierdzające stosunki prawne między spółdzielnią, a jej członkami o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności określonej statutem; uwolnienie to nie dotyczy jednak obligów i weksli, o czym wyżej była mowa;
- b) poręczenia i prolongacje przy pożyczkach, których spółdzielnia udziela swoim członkom;
- c) poświadczenia odbioru w przedmiocie przyjęcia przez spółdzielnię wkładów oszczędnościowych, lub wkładów na rachunek bież. oraz w przedmiocie zwrotu tych wkładów tudzież procentów od nich.
- d) wydawane przez spółdzielnię wyciągi z rachunków bież.;
- e) dokumenty manipulacyjne, t. j. takie, które się sporządza wyłącznie ze względu na zaprowadzony w spółdzielni tok urzędowania, a które stwierdzają stan rzeczy, ustalony pozatem dokumentem innym;
- f) podania, wnoszone przez spółdzielnię do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości (podania do innych władz podlegają normalnej opłacie).

Nie są zwolnione od opłaty rachunki w przedmiocie należności za towary dostarczone przez związek spółdzielni spółdzielniom-członkom, ani też rachunki w przedmiocie należności spółdzielni-członka za towary dostarczone związkowi spółdzielni. Spółdzielnie natomiast, które zwolnione są od opłaty stemplowej od wpłat na udziały, wolne są także od opłat za rachunki w przedmiocie należności za towary, kupione przez spółdzielnię od producentów, o ile kupno mieści się w granicach podstawowej działalności spółdzielni, określonej statutem.

*) Obecnie jeszcze instytucjami drobnego kredytu, uwolnionymi od płacenia podatku przemysłowego i podatku od kapitałów i rent, są spółdzielnie kredytowe, niepożyczające jednemu członkowi ponad 800,00 zł. Należy odczekać, czy wspomniane rozporządzenie utrzyma tę granicę, czy też ustawi inną normę.

**) Pod względem opłat stemplowych od dokumentów wymienionych pod niniejszym punktem panowała dotychczas w poszczególnych dzielnicach duża różnorodność. Najmniejszej ilości opłat podlegała b. dzielnica pruska.

(Ostatnie dwa przepisy nie odnoszą się do spółdzielni, mających siedzibę na terenie b. dzielnicy pruskiej, która wogóle nie zna opłat stemplowych od rachunków.)

W myśl rozdziału III-a uwolnione tedy będą od opłat wszelkie pokwitowania wpłaconych i wypłaconych kwot z tytułu udziałów i rozdziału zysku, zwrot nadpłat i wszelkie z przynależnością członkowską związane dokumenta, jak deklaracje, książeczki udziałowe, legitymacje i dokumenty, służące do ewidencji zakupów i t. d.; rachunki (faktury), wystawiane przez spółdzielnię członkom za dostarczone im towary, oraz pokwitowania zapłaty sum dłużnych za towary, wreszcie wszelkie umowy pisemne, odnoszące się do dostarczania członkom towarów i zapłaty za nie. Uwolnienie od opłaty od pokwitowań i umów, odnosi się także do związków spółdzielni, o ile związki te mają formę prawną spółdzielni oraz o ile chodzi o stosunki ze spółdzielniami-członkami związku. Niemniej wolne są od opłat rachunki członków za dostarczone spółdzielni produkt i pokwitowania zapłaty za nie, oraz wszelkie pisemne umowy, dotyczące dostaw od członków i zapłaty za dostawę. To samo dotyczy związków tych spółdzielni — mających formę prawną spółdzielni — w stosunkach ze spółdzielniami-członkami Związku, z wyjątkiem rachunku.

IV. Związki rewizyjne.

Związki rewizyjne uzyskują następujące uprawnienia:

1. zwolnienie od opłat rachunków, wystawionych z powodów należności, wynikającej z działalności związkowej (rewizje i t. d.), oraz pokwitowania odbioru takich należności.
2. zwolnienie podań do Rady Spółdzielczej i do innych władz państwowych, wnoszone w sprawie przynależnych spółdzielni.
3. za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu mogą spółdzielnie przez swój związek uiszczać opłatę od kapitału udziałowego oraz od obligów, o ile spółdzielnie statutowo udzielają pożyczek tylko członkom.

V. Przepisy różne.

1. Z powodu nieuiszczenia opłaty od kapitału udziałowego, weksli i obligów, a także rachunków nie uwolnionych (ostatnie nie dotyczy b. dzielnicy pruskiej) przewiduje Ustawa nadwyżkę karną w wysokości do 10-krotności kwoty, nie uiszczonej w terminie. Jednakże przy rachunkach, wystawionych przez spółdzielnię za towary, dostarczone centrali handlowej (bez względu na jej formę prawną) podwyżka karna stosowana będzie tylko wtedy, jeśli centrala do dni 14 po doręczeniu rachunku nieopłaconego należytości sama nie uiszczy. (Ostatnie zdanie nie dotyczy b. dzieln. pruskiej).
- Inne naruszenia Ustawy podlegają karze od 10—300 zł.; podwyżki kary płatne są w ciągu dwóch tygodni od doręczenia orzeczenia.
2. Spółdzielnie, oraz Związki rewizyjne, korzystające z zezwolenia uiszczenia opłat od wpłat na udziały i obligów za swe spółdzielnie, obowiązane będą zezwolić władzy skarbowej na przejrzanie dokumentów i ksiąg celem sprawdzenia, czy przestrzegają przepisów ustawy.
3. W razie nie uiszczenia opłat przewidzianych ustawą, wymierzy ją władza skarbową, a spół-

dzielnie winny ją uiszczyć w ciągu miesiąca od doręczenia nakazu płatniczego.

4. Termin odwołania wynosi od orzeczeń w przedmiocie kary pieniężnej dwa tygodnie, od innych orzeczeń I miesiąc od dnia doręczenia orzeczenia. Orzeczenie II instancji w sprawach kar pieniężnych jest ostateczne.
5. Odnośnie do zaległości oraz naruszeń przepisów o opłatach stemplowych, zaszytych przed wejściem w życie ustawy, daje ustawa Ministrowi Skarbu prawo amnestji co do wymiaru opłat oraz kar. W związku z tym przepisem został już pismem Min. Sk. L. D. P. O. VII z dn. 17 listop. 1924 r. do Izb Skarbowych wymiar opłat i kar wstrzymany, o ile naruszenie ustawy przed wejściem w życie ustawy. Pisaliśmy już o tem w „Poradniku Spółdzielni“ Nr. 1 z roku bież. na str. 17.

Bilans otwarcia w Spółdzielniach Kredytowych.

Technika przeprowadzania bilansów otwarcia w Spółdzielniach Kredytowych na dzień 1 stycznia 1925 r., w zasadzie została już omówiona w „Poradniku. W spółdzielniach, w których waloryzacja wkładów oszczędnościowych (dawniej t. zw. depozytów) i udziałów się nie odbyła, może z powodu tego, że majątek nie wynosi przynajmniej połowy zwaloryzowanych rezerw, sposób bilansowania jest bardzo prosty. Książki za rok 1924 zamyka się bilansem zamknięcia, zestawionym na mocy zwykłych obrotów ksiązkowych, z wyliczeniem zysku za rok ubiegły. Otwiera się natomiast książki za rok 1925 bilansem przeszacowanym, czyli bilansem otwarcia. Różnicę między aktywami i pasywami, stanowiącą majątek spółdzielni, przelewa się do funduszu zasobowego (rezerwowego). Wszystkie spółdzielnie, nie waloryzujące wkładów i udziałów, winny bilanse otwarcia jak najszybciej zestawić, aby do wniosków o kredyty załączyć można ostatecznie już zwaloryzowane bilanse.

Gorzej przedstawia się sprawa w spółdzielniach, które obowiązane są przeprowadzić waloryzację wkładów, udziałów i funduszy dlatego, że ich majątek wynosi lub przekracza połowę zwaloryzowanych rezerw. Z poprzednich artykułów wiemy już, w jaki sposób przeprowadza się waloryzację udziałów i funduszy rezerwowych. Jednakże sposób przewartościowania wkładów oszczędnościowych jest nieco odrębny i stanowi pewną trudność, zwłaszcza przy wkładach ruchomych. Rozporządzenie przewiduje jednak pewne ułatwienia, aby praca waloryzowania wszystkich pozycji nie była nadto utrudniona. Wszystkie ustawowe udogodnienia, przewidziane dla banków, stosują się też do spółdzielni. Oczywiście miara przerachowania, t. j. 5% do najwyżej 125,— złotych, nie dotyczy spółdzielni, gdyż dla nich obowiązuje inna miara, t. j. waloryzacja proporcjonalna, bez względu na wysokość wkładu. Spółdzielnie waloryzują zatem wszelkie wkłady, wpłacane w ciągu roku jednakowo, bez uwzględnienia narosłych procentów. Dalej waloryzuje się tylko wkłady, wpłacone przed 31 grudnia 1922 r. Spółdzielnia

ma prawo zwłoki do zwrotu przerachowanej wkładki do końca roku 1926, powinna ją jednakże za lata 1925 i 1926 oprocentować po 4 od sta. Ponieważ wszystkie wkładki każdego roku waloryzuje się na podstawie jednej stawki waloryzacyjnej, i to z paździenika danego roku, nie potrzeba waloryzować pojedynczych wpłat i wypłat, lecz tylko saldo danego roku i to salda z 31 grudnia. Rozporządzenie wychodzi z założenia, że podjęte kwoty umarzały pierwotny dług, więc tylko najniższe saldo może korzystać z najwyższej waloryzacji.

Następujący przykład unaoczni sposób waloryzacji.

p. 31. 12. 1913 wynosił stan pewnego konta wkładowego	mk. 530.—
w roku 1914 wpłacono w różnych terminach razem	500.— mk.
odebrano w różnych terminach razem	300.— mk.
dochodzi zatem do wyżej stwierdzonego salda	200.— mk.
tak iż	
p. 31. 12. 1914 wynosił stan konta	mk. 730.—
p. 31. 12. 1915 „	1 030.—
p. 31. 12. 1916 „	200.—
p. 31. 12. 1917 „	700.—
p. 31. 12. 1918 „	400.—
p. 31. 12. 1919 „	900.—
p. 31. 12. 1920 „	1 200.—
p. 31. 12. 1921 „	1 000.—
p. 31. 12. 1922 „	1 200.—
p. koniec 1924 r. „	101 200.—

Najniższe saldo wykazuje rok 1916, kwotę 200 marek przelicza się zatem według kursu z roku wpłaty, to jest przedwojennego, czyli po 0,81 = 246,91 zł. Dalsze najniższe saldo wzwyż jest w roku 1918, różnicę między saldem z roku 1918 a saldem z roku 1916, to jest mk. 200,—, waloryzuje się według kursu z paździenika 1917 r., gdyż powyższe 200,— mk. zostały już w r. 1917 wpłacone, a więc po kursie 1,20, co uczyni zł 166,67. Dalsze najniższe saldo wzwyż wykazuje rok 1919; różnicę między 900,— mk. z roku 1919 a 400,— mk. z roku 1918 = 500,— mk. przelicza się po kursie z paździenika 1919 r., t. j. po 4,20, czyli 500 : 4,20 = 119,05 zł. Dalsze najniższe saldo z roku 1921 w wysokości 1000,— mk. podwyższa wkład o 100,— mk. z roku 1920, kurs 60, czyli o zł 1,87. Dalsze saldo 1.200,— marek z roku 1922 podwyższa wkład o 200,— mk., kurs z paździenika 1922 r. 1.400,—, czyli o zł 0,14. Wpłaty po roku 1922 waloryzuje się tylko według kursu 1.800.000,—, w naszym wypadku 100.000,— : 1.800.000,—, czyli zł 0,06.

Jeśli zesumuje się z zestawienia powyższego zwaloryzowane wpłaty i to:

saldo z roku 1916	mk.	200 —	=	zł 246,01
wpłata „ „	1918	mk. 200 —	=	„ 166,67
„ „ „	1919	mk. 500 —	=	„ 119,05
„ „ „	1921	mk. 100 —	=	„ 1,67
„ „ „	1922	mk. 200 —	=	„ 0,14
„ „ „	1924	mk. 100 000 —	=	„ 0,06

dochodzimy do właściw. salda mk. 101 200.— = „ 634,50

W powyższy sposób stwierdzić należy pełną waloryzację wszystkich kont wkładowych, a otrzymamy po zliczeniu wszystkich kont kwoty, które będą do stwierdzenia wysokości rzeczywistej waloryzacji konieczne.

Stwierdzony majątek spółdzielni podzielić należy proporcjonalnie między zwaloryzowaną kwotę wkładów, zwaloryzowaną kwotę udziałów i zwaloryzowane fundusze.

Przykład:

Zwaloryzowane wkłady	wynoszą	zł 270 000,—
" udziały	" "	10 000,—
" fundusze	" "	20 000,—
	razem	zł 300 000,—

Stwierdzony majątek na podstawie bilansu przeszacowanego wynosi n. p. zł. 15.000, czyli przewyższa połowę zwaloryzowanych funduszy. Majątek więc należy podzielić proporcjonalnie na powyższe trzy rachunki, czyli 15.000,— : 300.000, = 0,05, a więc przypada na zł 100,— 5,— zł, czyli 5 proc.

Wobec tego przypadnie na

270 000,— zł wkładów	13 500,— zł
10 000,— „ udziałów	500,— „
20 000,— „ funduszy	1 000,— „
300 000,— zł	15 000,— zł

Przyjmując, że wyliczony wyżej wkład oszczędnościowy mk. 101.200 = zł. 634,50 mieści się w zwaloryzowanej kwocie 13 500 zł., natenczas przypadnie na niego przy waloryzacji 5%-owej zł. 31,72.

Oba bilanse, t. j. bilans zamknięcia i przeszacowany bilans otwarcia, winny być przedstawione Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia, a po zatwierdzeniu ogłoszone w organie Spółdzielni. Po zatwierdzeniu bilansu należy wszelkie książki uzgodnić czyli na wszystkich kontach wkładkowych i udziałowych przeliczyć wkłady na odpowiednią stopę waloryzacyjną. Po skutecznieniu tej pracy będzie można dopiero przeprowadzić salda kontrolek na nowy rok.

L. Szalkowski.

W sprawie przerachowania wkładów oszczędnościowych w Spółdzielniach.

Rada Spółdzielcza, na skutek zwróconych do niej zapytań w sprawie przerachowania wkładów oszczędnościowych w spółdzielniach, wyjaśnia co następuje:

Stosownie do przepisu p. 9 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 27 grudnia 1924 r. o uzupełnieniu przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. Ust. N. 115 poz. 1024) — wkłady oszczędnościowe, złożone w spółdzielniach, uczestniczą w podziale „kapitału własnego“ spółdzielni, wyprowadzonego na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych (Dz. U. N. 55, poz. 542) narówni z funduszami udziałowym, zasobowym i specjalnymi według ich wartości złotowej, ustalonej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 14 maja 1924 r.

Przy ustalaniu wartości złotowej wkładów oszczędnościowych, spółdzielnie kierować się powinny przepisem, zawartym w punkcie 5 § 17 ustawy z d. 14 maja 1924 r., w myśl którego wkłady, złożone w ciągu każdego roku, uważa się przy przerachowaniu za złożone w dniu 1 października danego roku.

Wynika to z faktu umieszczenia w uzupełniającym rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27. 12. 1924 (Dz. U. N. 115, poz. 1024) ustępu,

traktującego o przerachowaniu wkładów w spółdzielniach jako końcowego punktu § 17 rozporządzenia z dn. 14 maja 1924, który to § w punktach od 1—8 ustala zasady przerachowania wkładów w Kasach Oszczędności. P. K. O., w bankach i domach bankierskich, tudzież z postanowień, zawartych w § 9 Rozp. Prezyd. z dn. 27. 12. 1924 o przerachowaniu należności, innymi przepisami nieobjętych oraz o posiłkowym stosowaniu rozporządzenia z dn. 14 maja 1924 r. (Dz. Ust. N. 115, poz. 1030), w myśl którego do przerachowania należności, nie objętych rozporządzeniem z d. 14 maja 1924 r. stosować należy posiłkowo — o ile analogia jest uzasadniona — ogólne przepisy tego rozporządzenia. Tę samą zasadę należy stosować do kapitałów, o których mowa w § 31 Rozp. Prezyd. z dn. 25. 6. 1924 (Dz. U. N. 55, poz. 542).

Wobec powyższego wyjaśnienia miarodajnymi pozostają artykuły, dotyczące przerachowania wkładów oszczędnościowych w spółdzielniach, a zamieszczone w nr. 2 i 4 „Poradnika Spółdzielni“.

W sprawie protestu weksli przez funkcjonariuszów pocztowych.

Ustawa wekslowa (Dz. U. Rz. P. nr. 100) przewiduje w § 110-tym uregulowanie sprawy protestowania weksli przez urzędy pocztowe. drogą osobnego rozporządzenia Min. Skarbu Przemysłu i Handlu.

Rozporządzenie takie zostało ogłoszone w Dz. U. Rz. P. nr. 16 — z dnia 13. 2. 1925 r.

Dotychczas w tej dziedzinie obowiązywało rozporządzenie Min. Przem. i Handl. z dnia 9. 10. 1924 r., wydane na podstawie art. 17 ust. pocztowej (3. 6. 24 r.), które to rozporządzenie podtrzymywało dla b. dziel. pruskiej przepisy niemieckie (§ 3. ust. z dnia 30. 5. 1908 r.); mocą tych przepisów nadawca listu zleceniowego zawierającego weksel opiewający na sumę nie wyższą nad 800 mk. niemieckich = 984 zł, mógł żądać zaprotestowania weksla nie wykupionego przez dłużnika w terminie płatności, przez: notariusza, komornika (funkcjonariusza) sądowego lub przez funkcjonariusza pocztowego, a więc listonosza.

Obecne rozporządzenie nosi ten wysoce wygodny, a przede wszystkim tani sposób protestowania weksli, a zastępuje go nowym przepisem, na mocy którego nadawca listu zleceniowego zawierającego weksel może żądać tylko oddania niewykupionego w terminie weksla notariuszowi do protestu, — przyczem wysyłanie takich zleceń pocztowych zawierających weksle przeznaczone do ewtl. protestu, — do miejscowości w których notariusza niema, — jest niedozwolone.

Żądanie oddania weksla notariuszowi do protestu należy wyrazić przez podkreślenie odnośnego tekstu w wykazie zleceniowym. Weksle takie o ile nie zostaną przez adresata wykupione w terminie, urząd pocztowy oddaje miejscowemu notariuszowi dla sporządzenia protestu, następnie odbiera weksel zaprotestowany lub sumę wekslową, uiszczając przytem notariuszowi przepisane opłaty. W dalszym ciągu urząd pocztowy odsyła je pod wskazanym w wykazie zleceniowym adresem, za zwrotem lub po potrąceniu opłat notarialnych i pocztowych.

z rejestru Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych wpisanej tamże firmy: Spółka kredytowa i handlowa w Przeworsku Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką a zarazem wpisanie w rejestrze dla spółdzielni:

1. Numer spółdzielni 70.

2. Brzmienie firmy: Spółka kredytowa i handlowa w Przeworsku spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością.

Członkowie odpowiadają w razie poniesienia strat za zobowiązania spółdzielni, o ile na to majątek spółdzielni nie wystarcza nietylko udziałami, ale ponadto dalszą jeszcze kwotą, równającą się czterokrotnej wysokości deklarowanych udziałów.

3. Przedmiot przedsiębiorstwa.

a) Udzielanie kredytu potrzebnego członkom dla ich gospodarstw i przedsiębiorstw a to na możliwie dogodnych warunkach,

b) załatwiania zleceń członków w sprawach pieniężnych i gospodarczych,

c) przyjmowanie wkładów oszczędności na rachunek bieżący,

d) prowadzenie biura porady gospodarczej,

e) prowadzenie zastępstw instytucji finansowych obowiązanych do publicznego składania rachunków, mających charakter zakładów publicznych,

f) nabywanie wszelkich płodów, produktów, materiałów, i towarów i pozbywanie ich przeważnie członkom, a po pokryciu ich zapotrzebowania także osobom trzecim (innym odbiorcom).

4. Udziały: Każdy członek musi deklaruować conajmniej jeden udział w kwocie 25 zł. Za zgodą Dyrekcji może mieć członek więcej udziałów. Udziały mogą być wpłacone na raz w całości lub wedle uznania Dyrekcji w ciągu jednego roku w ratach, których terminy płatności i wysokość również Dyrekcja oznaczy.

5. Imiona i nazwiska członków Zarządu: Jan Mącznyński, dr. Switalski Stefan, Skarzyński Józef, jako członkowie Zarządu. Kapusta Wojciech, dr. Pieniążek Leon i Osada Stanisław jako zastępcy Zarządu.

6. a) czas trwania: nieograniczony,

b) ogłoszenia: Poradnik spółdzielni kredytowych Warszawa,

c) rok obrachunkowy: od 1 stycznia do 31 grudnia,

d) Zarząd składa się: z 3 członków i 3 zastępców.

Do ważności oświadczeń imieniem spółdzielni wymagany jest własnoręczny podpis pod brzmieniem firmy dwóch członków Zarządu.

e) Ograniczenia członków Zarządu: Zarząd jest w swych czynnościach nieograniczony z wyjątkiem wypadków w § 30 statutu wyszczególnionych.

f) postanowienia o zastępcach: w razie przeszkody w urzędowaniu którego z członków Dyrekcji czynności jego spełniać będzie zastępca,

g) przepisy o likwidacji: ustawowe.

7. Dzień wpisu: 23 grudnia 1924.

Rzeszów, dnia 20 grudnia 1924.

Sąd Okręgowy, Oddział V.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie w dniu 22 stycznia 1925 r. pod Nr. 301 wciągnięto:

Dział C. Firma: „Chrześcijański Spółdzielczy Bank z ograniczoną odpowiedzialnością w Wornianach“. Siedziba m. Worniany pow. Wileński. Odpowiedzialność członka za zobowiązania spółdzielni dwudziestokrotna w stosunku do udziału. Przedmiot — podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska, przez przyjmowanie wkładów i udzielanie wszelkiego rodzaju kredytu oraz załatwianie innych czynności z zakresu obrotu pieniężnego. Udział wynosi 30 zł. płatnych przy zgłoszeniu. Zarząd stanowią — Stefan Ignatowicz, Franciszek Jurkojc i Józef Czarniecki. a) Czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismo przeznaczone do ogłoszeń „Poradnik Spółdzielni w Poznaniu, c) rok obrachunkowy — kalendarzowy, d) członków Zarządu trzech; oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu, pod firmą spółdzielni, e) przyjmowanie i wykluczanie członków, nabywanie i zbywanie nieruchomości, określenie najwyższej sumy kredytu, ustalanie stawek procentowych, ustanowienie pełnomocników załatwiane bywają na wspólnym posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej. Przepisy o likwidacji są zgodne z przepisami o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 16 lutego 1925 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie.

„Bank Kredytu Spółdzielczego z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie“. Na Walnym Zgromadzeniu z dnia 26 kwietnia 1924 r. na miejsce zmarłego członka Zarządu Adolfa Daaba obrany został Bronisław Massalski Krakowskie Przedmieście 65 w Warszawie.

Warszawa, dnia 16 lutego 1925 r.

Sąd Okręgowy, Wydział IV.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 14 lutego 1925 r. wciągnięto:

„Chrześcijańska Spółdzielnia wkładowo-pożyczkowa z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie“. Siedziba Spółdzielni w Warszawie, Wolska 83. Członkowie Spółdzielni odpowiadają za jej zobowiązania zadeklarowanymi udziałami i prócz tego dalszą kwotą, równającą się dziesięciokrotnej wysokości każdego zadeklarowanego udziału. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: udzielanie członkom kredytu osobistego (pożyczki skryptowe, dyskonto weksli, rachunki bieżące zabezpieczone), przyjmowanie wkładów pieniężnych z prawem wydawania dowodów wkładowych imiennych, wydawanie przekazów, czeków i akredytów oraz dokonywanie wypłat w granicach państwa, kupno i sprzedaż na rachunek własny oraz na rachunek osób trzecich papierów procentowych państwowych i samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez Spółdzielnie, ich Związki lub centrale gospodarcze, oraz akcji Banku Polskiego, odbiór wpłat na rachunek osób trzecich, przyjmowanie subskrypcji na pożyczki państwowe i komunalne oraz na akcje przedsiębiorstw, o których mowa wyżej, zastępstwo czynności na rzecz Banku Polskiego i banków państwowych, przyjmowanie do depozytu papierów wartościowych i innych walorów oraz wynajmowanie kasetek zabezpieczonych. Spółdzielnia może zawierać wszelkiego rodzaju umowy wchodzące w zakres statutowej działalności również z osobami obcymi, przyczem osoby te mogą korzystać z kredytu tylko zabezpieczonego zastawem rzeczowym. Wysokość udziału 50 złotych, płatnych jednorazowo przy przystąpieniu albo w przeciągu pięciu miesięcy w równych ratach miesięcznych od dnia przystąpienia do Spółdzielni. Do Zarządu wybrani zostali: Ferdynand Tabak, Płocka 31, Władysław Laskowski, Bema 81, Feliks Franusz, Gizów 19 na Woli, wszyscy w Warszawie. Pismo przeznaczone do ogłoszeń: „Poradnik Spółdzielni“ w Poznaniu. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenie woli w imieniu Spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu. Za Spółdzielnię Zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisujący dołączają swoje podpisy. Na wszelkiego rodzaju zobowiązaniach zaciąganych w imieniu Spółdzielni powinny być umieszczone podpisy przynajmniej dwóch członków Zarządu; to samo dotyczy wszelkich pokwitowań i listów wysyłanych w imieniu Spółdzielni.

Warszawa, dnia 14 lutego 1925 r.

Sąd Okręgowy, Wydział VI.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie w dniu 9. II. 1925 r. pod Nr. 3 wciągnięto dodatkowy wpis następujący:

„Ludowy Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Lidzie. Mieczysław Pietrzak wystąpił z Zarządu, w zastępstwie 3 członka Zarządu do podpisywania za spółdzielnię powołano Rudolfa Bergmana i Bronisława Szeptunowskiego.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego we Włocławku w dniu 4 lutego 1925 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 77:

„Rolnik“ w Dobrzyniu n. Wisłą, Spółdzielnia rolniczo-handlowa z odpowiedzialnością ograniczoną, z siedzibą w Dobrzyniu n. Wisłą, powiatu lipnowskiego. Za zobowiązania spółdzielni odpowiadają członkowie sumą, równającą się pięciokrotnej wysokości zadeklarowanych udziałów. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest zakup i sprzedaż płodów i artykułów rolniczych. Udział wynosi 200 (dwieście) złotych, płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni — 50 zł, po upływie roku — 50 zł, reszta zaś w dziesięciu równych ratach rocznych. Zarząd stanowią: 1. Radaśław Rybiński, 2. ks. Leonard Lipka i 3. Henryk Niedźwiecki. a), b) Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest „Poradnik Spółdzielni“. c) Rok obrachunkowy trwa od 1 lipca każdego roku do 30 czerwca następnego roku. d) Zarząd składa się z trzech członków. Oświadczenia woli winne być składane przez dwóch conajmniej członków zarządu. Zarząd podpisuje pod stemplem firmy. e), f), g) Rozwiązanie spółki następuje w wypadkach, określonych przez Ustawę o Spółdzielniach i § 42 statutu.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Białej-Podlaskiej w dniu 30 stycznia 1925 r. pod Nr. 6, jako 2-gi wpis firmy „Podlaski Bank Spółdz., Centrala Związku Spółdzielni Kredyt. Podlasia“ wciągnięto:

Do § 1 statutu uchwalono w dniu 6. VIII. 1922 r. następujący punkt: Istniejące na mocy statutu, zatwierdzonego 3. II. 1907 r. przez b. general-gubernatora warszawskiego i komisarza do spraw drobnego kredytu, Białskie Chrześcijańskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe otrzymuje nazwę: „Podlaski Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością, Centrala Związku Spółdzielni Kredytowych Podlasia w Białej-Podlaskiej“. Przedsiębiorstwo ma na celu podniesienie sprawności gospodarstwa swego środowiska przez przyjmowanie wkładów i udzielanie wszelkiego rodzaju kredytu i ułatwianie wszelkich czynności z zakresu obrotu pieniężnego. Udział podniesiono do 5 000 mkp.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Białej-Podlaskiej.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 19 stycznia 1925 r. pod Nr. 27 wciągnięto dodatkowy wpis następujący:

Firma: „Spółdzielczy Bank Ludowy w Trokach z ograniczoną odpowiedzialnością“, Odpowiedzialność członka za zobowiązania spółdzielni trzydziestokrotna w stosunku do zgłoszonego udziału. Wysokość udziału 20 zł płatne przy zgłoszeniu; ilość udziałów jednego członka nieograniczona. Zarząd stanowią: Zajączkowski Józef, Budrewicz Stanisław i Mickiewicz Romuald.

WALNE ZGROMADZENIA.

1 Walne Zgromadzenie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się w **poniedziałek dnia 16-go marca 1925 o godzinie 3 po południu w lokalu p. A. Gollnika w Koronowie.**

Porządek obrad:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie biura.
2. Sprawozdanie kasowe za rok 1924.
3. Ustalenie majątku Spółdzielni, przyjęcie zwaloryzowanego bilansu per 31. 12. 1924 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział czystego zysku.
5. Zmiana §§ 11 i 12 Statutu.
6. Uchwała wynikająca z art. 46 Ustawy o Spółdzielniach.
7. Przyjęcie regulaminu dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
8. Wybór 1 członka Rady Nadzorczej.
9. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej.
10. Wnioski bez uchwał.

Koronowo, dnia 17 lutego 1925 r.

Bank Ludowy

Spółdzielnia z odpow. nieogran. w Koronowie.

Rada Nadzorcza:

Ks. Dziekan Tyrakowski, prezes.

1 Walne Zgromadzenie

nijżej podpisanej spółdzielni odbędzie się w **sobotę d. 14. marca 1925 r. o godz. 4-tej po południu w lokalu bankowym.**

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie z rewizji Związkowej.
3. Sprawozdanie z czynności za rok 1924.
4. Przedłożenie i przyjęcie bilansu, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, podział zysków.
5. Przyjęcie i zatwierdzenie przeszacowanego bilansu, uchwała dotycząca pożyczek i kredytu.
6. Uchwała dotycząca przejęcia Banku ludowego.
7. Wybór członków Rady Nadzorczej.
8. Zmiana § 11, 12 i 81 ustaw.
9. Uchwalenie remuneracji dla Rady Nadzorczej.
10. Wolne głosy i zamknięcie.

Sprawozdanie kasowe za rok 1924 jest wyłożone w lokalu bankowym aż do Walnego Zgromadzenia.

Książ, w lutym 1925.

Kasa Pożyczkowa i Oszczędności Sp. zap. z nieogr. odp. w Książu.

Rada Nadzorcza:

(—) Laudowicz, prezes.

1 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

nijżej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w **niedzielę 8 marca 1925 r. o godzinie 12,30 popołudniu na sali p. Zielińskiego (Ogród Browarny).**

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu za I. półrocze 1924/25.
3. Sprawy bieżące.

Wstęp na salę za okazaniem książeczki udziałowej.

„Zgoda“ w Czarnkowie

Spółdzielnia Spożywców z odpow. ográn.

Rada Nadzorcza: St. Grupiński, prezes.

1 Walne Zgromadzenie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się w **wtorek, dnia 24 marca r. b. o godzinie 4-tej po południu na sali p. Jarockiego w Poznaniu przy ul. Masztaleskiej Nr. 8.**

Porządek obrad:

1. Zagajenie Walnego Zgromadzenia i ewentualny wybór przewodniczącego.
2. Odczytanie protokołu rewizyjnego z odbytej rewizji Patronatu z dnia 22 stycznia r. b.
3. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komisji rewizyjnej za rok 1924.
4. Przedłożenie bilansu za rok 1924.
5. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Uchwała dotycząca podziału zysku.
7. Wybór dwóch członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
8. Uchwała zmiany § 10 i § 11 statutu.
9. Wnioski Zarządu z uchwał.
10. Wnioski bez uchwał.

Poznań, dnia 24 lutego 1925.

Spółdzielnia Piekarska

z odpowiedzialnością ograniczoną.

Rada Nadzorcza:

Antoni Bartkowski, prezes.

2 Walne Zgromadzenie członków Powiatowego Towarzystwa Zaliczkowego w Głogowie,

które odbędzie się w **niedzielę dnia 22 marca 1925 o godzinie 11 przed południem**, względnie w braku kompletu o 12 w południe tego samego dnia, w **sali Towarzystwa.**

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Dyrekcji za rok 1924.
2. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i wniosek o udzielenie Dyrekcji absolutorjum.
3. Wniosek w sprawie rozdziału czystego zysku.
4. Wybór 5 członków do Rady Nadzorczej.
5. Wybór Komisji rewizyjnej.
6. Zmiana statutu.
7. Wnioski członków.

Dyrekcja.

Zarząd Banku Towarzystw Spółdzielczych
zawiadamia, że

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

odbędzie się **dnia 21 marca o godzinie 5-tej po południu w lokalu Banku, ul. Jasna 1**, z następującym porządkiem dziennym:

1. Potwierdzenie uchwał Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów odbytego w dniu 20 września 1924 r. dotyczących złotowego bilansu otwarcia i zmian statutu Banku.
2. Sprawozdanie z działalności Banku i podział zysków za rok 1924.
3. Budżet wydatków na rok 1925.
4. Zmiana statutu Banku.
5. Zmiana statutu Kasy Przewodności Pracowników Banku.
6. Wybory: 3 członków Rady i 5 członków Komisji Rewizyjnej.
7. Wolne wnioski.

□	□	BILANSE.	□	□
---	---	----------	---	---

1 Rolnik w Łobżenicy.
Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

Aktywa	Pasywa
248,67 Kasa	Udziały 178,78
212,28 Banki	Fundusz zasobowy 814,74
200,— Akcje i Efekta	Rezerwa specjalna 3,72
0,02 Udziały Spółdz. w bankach	Fund. budowlany 1 103,46
15 382,84 Rach. bież., dłużn.	Fund. urządz. biura 301,12
0,01 Nieruchomość	Fund. patronacki 0,55
42,25 Utensylja	Fund. delcredere 300,56
4 863,59 Towary	Banki 561,48
	Rach. bież. wierzyc. 12 140,80
	Dywidenda tow. 5 000,—
	Do dysp. Waln. Zgrom. 544,45
20 949,66	20 949,66

Bilans otwarcia z dnia 1 lipca 1924 r. w złotych.

Aktywa	Pasywa
248,67 Kasa	Udziały 8 289,61
212,28 Banki	Fund. zasobowy 2 719,73
213,— Efekta	Rezerwa specjalna 7 241,40
2,— Udziały w bankach	Fund. budowlany 975,83
15 382,84 Rach. bież., dłużn.	Fund. urządz. biura 183,60
14 654,90 Nieruchomości	Fund. patronacki 3,60
2 686,80 Utensylja	Fund. delcredere 623,58
4 863,59 Towary	Banki 561,48
	Rach. bież. wierzyc. 12 140,80
	Dywidenda tow. 5 000,—
	Dodysp. Waln. Zgrom. 544,45
38 264,08	38 264,08

Na rok 1923/24 przeszło dnia 1 lipca 153 członków przybyło 5, ubyło 2 członków. Na rok 1924/25 przechodzi 156 członków.

Łobżenica, dnia 1 lipca 1924.

Rolnik w Łobżenicy
Spółdzielnia roln.-handlowa z ogr. odp.
Nowacki. Okoński.

BILANS

Banku Powszechnego Spółdzielni z ogr. odp. w Klimontowie Sandomierskim.

	Na dzień 31. XII. 1924 r.		Zwaloryzowany 1. I. 1925 r.	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Kasa	4 139,77		4 139,77	
Pożyczki na weksle	69 644,—		69 644,—	
Poż. w dochodzeniu	1 005,—		1 005,—	
Wkłady		52 871,70		90 878,21
Udziały		6 473,20		6 473,20
Banki	2 572,85		2 572,85	
Papiery 0/0-we	125,22		4 627,01	
Nieruchomości	92		39 663,—	
Ruchomości			2 604,—	
Wydatki zwrotne	126,15		126,15	
Fundusz zasobowy		150,51		8 711,87
Inne rezerwy		11,38		11,38
Długi		15 910,—		15 910,—
Odsetkipobr.nar.nast.		995,45		995,45
Oplaty stemplowe		3,77		3,77
Zysk czysty		1 397,90		1 397,90
	77 613,91	77 613,91	124 381,78	124 381,78

Rachunek Strat i Zysków. Aktywa: Odsetki i prowizje zł 17 200 gr 82. Koszty administracyjne zł 9 354 gr 25. Zysk czysty za r. 1924 zł 1 397 gr 90. Ogółem zł 27 952 gr 97. Pasywa: Odsetki i prowizje zł 27 952 gr 97. Ogółem zł 27 952 gr 97.

Sprawozdanie niniejsze zatwierdzone zostało przez Walne Zgromadzenie Przedstawicieli dnia 29 stycznia 1925 r.

Bank Powszechny, Spółdzielnia z ogr. odp. w Klimontowie Sandomierskim.

1 Rolnik w Koronowie.
Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

Aktywa	Pasywa
1 082,34 Gotówka	Udziały 89,36
8,— Akcje i udz. w Spółdz.	Fundusz rezerw. 1,10
90,30 Rach. bież. (kupcy)	Rezerwa specjalna 6,52
2 806,65 Rach. bież. (rolnicy)	Banki 651,14
302,90 Towary	Rach. weksli 1 000,—
1,— Nieruchomości	Rach. bież. (kupcy) 657,91
1,— Utensylja	Rach. bież. (rolnicy) 1 477,11
	Do dysp. Waln. Zgr. 409,05
4 292,19 zł	zł 4 292,10

Na rok 1923/24 przeszło 69 członków, przybyło 2 ubyło 2 członków. Na rok 1924/25 przechodzi 69 członków. Ogólna kwota odpowiedzialnościowa wynosi 172 500 000 mkp.

Koronowo, dnia 19 lutego 1925

Rolnik w Koronowie
Spółdzielnia rolniczo-handlowa z odpow. ogr.
Jan Neller. R Mayer.

MARCELI SCHEFFS

O WEKSLACH I CZEKACH

według najnowszych ustaw polskich dla użytku praktycznego. Str. 108.

Podręcznik powyższy przedstawia naukę o wekslu w takim porządku, w jakim napotyamy weksel w praktyce, a mianowicie:

Wystawienie, akceptowanie, żyrowanie, dyskontowanie, redyskontowanie i skarga.

Rozdział o czekach przedstawia formalne przepisy, znaczenie społeczne, formy i sposób użycia czeku, jakoteż obrót czekowy w P. K. O.

Cena 3 złote za egzemplarz. Do nabycia w Spółdzielni Wydawniczej U. Z. S. w Poznaniu, Plac Wolności 18.

Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 1.

Telefon 1421 (dawniej ul. Wiktorji) Telefon 1421

„POWIERNIK“

Towarzystwo akcyjne rewizyjne-powiernicze

wykonuje swoją działalność w następujących gałęziach:

- I. Książkowość bankowa, spółkowa, kupiecko-przemysłowa.
- II. Książkowość dla majątków ziemskich z własnym wydawnictwem rejestrów.
- III. Oddział podatkowy — deklaracje, reklamacje, zastępstwo.
- IV. Rewizje ksiąg i kasowości w instytucjach i przedsiębiorstwach komunalno-państwowych.
- V. Administracje spadkowe, przeprowadzanie likwidacji, akordów, zamian, prywatnych przedsiębiorstw i inne czynności powiernicze.

Rzecznostwo, organizacje, stałe nadzory i rewizje przygodne przez przysięgłych rewizorów.

Bezwzględna dyskrejoja zapewniona — Honorarjam według umowy.

Spółdzielnia Wydawnicza Unji Związków Spółdzielczych

z odpow. udziałami w Poznaniu.

Tel. 34-89. Konto czek.: Poznań nr. 206013.

Posiada na składzie publikacje, broszury i dzieła z dziedziny spółdzielczej i podatkowej oraz wszelkie księgi handlowe;

Dostarcza na zamówienia druki, przybory piśmienne i biurowe, stemple metalowe i kauczukowe;

Poleca dla skompletowania bibliotek w spółdzielniach wszelkie wydawnictwa spółdzielcze po cenach najprzystępniejszych.

„OMEGA“

Sp. Akc.

Warszawska Fabryka Maszyn i Naczyn Mleczarskich

Biura sprzedaży: Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 14. Łódź, ul. Kościuszki 29. Warszawa, Krak. Przedmieście 6. Lublin, ul. Namiestnikowska 13. Lwów, ul. Mickiewicza 26. Wilno, ul. Kościelna 18. Kraków, ul. Jabłonowskich 19

Fabryka wyrabia obecnie: konwie do mleka, skopki do doju, cedzidła, sita, baseny, aparaty Gerbera, masielnice, wygniatacze, formy do serów tyłżyckich i holenderskich.

Przyjmuje się zamówienia: na wszelkie aparaty i przyrządy potrzebne w mleczarstwie.

W robocie są: prasy do serów i wytwarzacze pary najlepszego systemu.

„LACTA” i „MILKA”

najmocniejsze i najtańsze fińskie wirówki do mleka wielokrotnie nagrodzone medalami na wystawach światowych są również do nabycia w biurach sprzedaży wyrobów fabryki „Omega“.

HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW

CENTRALA: POZNAŃ, ŚW. MARCIN 27

TELEFON: 12 56 - 12 57

ODDZIAŁY:

TELEFON 12 56 - 12 57

GRUDZIĄDZ, KATOWICE, GDAŃSK

ADRES DLA DEPEZ: HA-ES-ES

WŁASNE FABRYKI:

KAWY SŁODOWEJ W PNIEWACH

PASTY DO OBUWIA W POZNANIU

WŁASNE WYTWORNIE

HA-ES-ES

POLECA:

W HURTOWYM ZAKUPIE
TOWARY KOLONJALNO-SPOŻYWCZE
BŁAWATY I TOWARY KRÓTKIE

ORAZ

WYROBY WŁASNYCH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

HA-ES-ES

NAJDOGODNIEJSZE I NAJKORZYSTNIEJSZE
ŹRÓDŁO ZAKUPÓW DLA SPÓŁDZIELNI

BANK

ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH

CENTRALA: POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 15.

Oddziały miejscowe:

1. Plac Wolności 2—3,
2. Aleje Marcinkowskiego 26,
3. ulica Gwarna 19,
4. Jeżyce, ulica Dąbrowskiego 49,
5. św. Łazarz, ulica Głogowska 100.

A. W kraju:

1. Warszawa, ul. Jasna 8,
2. Łódź, ul. Piotrkowska 72,
3. Toruń, ul. Szeroka 14,
4. Kraków, Rynek Główny 19,
5. Bydgoszcz, Plac Teatralny 4,
6. Lublin, Krakowskie Przedmieście 45,
7. Radom, Plac 3 Maja,
8. Piotrków, Plac Kościuszki,
9. Kielce, ul. Kolejowa 54,
10. Grudziądz, ul. Józefa Wybickiego 11-13,
11. Zbąszyń, Marszałkowska 43,
12. Katowice, Warszawska 7,
13. Sosnowice, 3 Maja 9,
14. Lwów, ul. Jagiellońska 1.
15. Wilno, Mickiewicza 1.

B. Wolne miasto Gdańsk:

Holzmarkt 18.

C. Zagranica:

1. Nowy York. Union Bank of the Cooperative Societies New-York Agency, 953 Third Avenue New-York.
2. Paryż. Banque de l'Union des Sociétés Cooperatives, Succursale de Paris, 82 rue Saint Lazare, Paris (9-e).

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Adres telegr. w kraju i New-Yorku: „Zarobkowy“ w Paryżu: „Bezetesteb“.

Centrala Rolników Tow. Akc.

(Hurtownia „Rolników“ Spółdzielni Rolniczo-Handlowych

należących do

Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T.z.)

w POZNANIU, Plac Wolności 17

i Oddziały jej:

w Bydgoszczy, ulica Gdańska 19,

w Toruniu, ulica Szeroka 18,

w Włocławku, ulica Ogrodowa 2.

w Gdańsku, Pfefferstadt 38/39 oraz

Przedstawicielstwo w Katowicach, ulica Marjacka 13,

załatwiają wszelkie transakcje, wchodzące w zakres handlu ziemio-
płodami, paszami, nawozami sztucznymi, opalem i t. p. za pośrednic-
twem Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, pod nazwą „Rolnik“,
w Wielkopolsce, na Pomorzu, na Kujawach i Górnym Śląsku.

„Rolniki“

kupują od ziemian i gospodarzy: zboża wszelkiego rodzaju,
ziemniaki i wszystkie inne ziemioplody,

dostarczają na specjalnie dogodnych dla rolnictwa warunkach,
za gotówkę lub na zamianę: nawozy sztuczne, paszę,
opał i inne artykuły, potrzebne rolnictwu.

Od dokonanych zakupów i sprzedaży udzielają członkom w końcu
roku dopłat względnie zwrotów.

Związkowa Centrala Maszyn

Poznań, Wjazdowa 9.

Adres telegr.: Cemata.

Telefon 22 80 i 22 89.

Maszyny
i
narzędzia rolnicze.

...

Największa w Zachodniej
Polsce składnica
części rezer-
wowych.

Wyłączne prawo sprzedaży:

wyrobów fabryk: Tow. Akc. H. Cegielski
światowej sławy | oryg. szwedzkich wirówek „Baltic“
| maszyn żniwnych Massey-Harris.